

Panun nakinoita

Päivällinen Kiannon kera.

Tuskin olin saanut käsini uusimmasta kirjapaketista korpikirjailija Ilmari Kiannon uutuuksien ”Poika maailman kylillä”, kun matkalla palatuani tapasin pöydältä hänen tutulla käsialallaan kirjoitetun kortin, josta sain sen verran selvää, että tajusin mestarin saman päivän aamuna saapuneen Ouluun. Oitis nostin kuulotorven ja pyöräylin tutun numeron Tervahoviin. Keskus tunsin nimen, kuinkapas ei olisi tuntenut, ja kohta kuului jo Iki-Kiannon ääni langan päässä. Eipä sillä, eivät kaikki tunnekaan. Olihan korpikirjailija soittanut postitoimistoommekin ja tiedustellut sille ja sille nimelle poste restantea. Kuka lie sattunut kesätyttö langan päähän, almittainen, kun oli tavautanut kirjailijamestarilla nimen moneen kertaan ennenkuin oli arvanut katsoa oliko vaiko ei, sitä peeärrää.

Tunnin kuluttua sitten tapasin tutun miehen Arinan ruokapöydässä ja tutustuin myös Kiannon sihteeriin, neiti Inkeri Jokiseen, jonka enemmän tai

vähemmän mieluisana tehtävänä on mm. koettaa huolehtia siitä, ettei käsialaltaankin kuuluisan Kiannon kädestä lähde kovin monta sellaista korttia kuin se entinen, josta hyvä kirjailijaystävä oli lähettänyt seuraavansäältäöisen kiitoksen: Kiitos kaunis kortistasi, josta tosin en mitään selvää saanut!

Kianto, jota turhaan viime syksynä toivottelimme siihen Merikoski-kerhon ensimmäiseen oululaiseen kirjailijamašineaan, ei olekaan viime vuosina paljon näyttäytynyt Oulussa, joka on nykyisin monta hänen hyvää ystävänsä ja hengenheimolaisistaan köyhempi. Nyt oli hän kuitenkin lähtenyt tätä kautta kotikonnuilleen mielitekonaan näyttää neiti Jokiselle Oulussa kesäkesäisen parhaimmillaan, täynnä valoa. Hyvin jaksoi Kianto muuten, mutta hammaslääkärinä manaili kun oli sellaiset hampaat sorvanut, että jo niiden läheisyyskin ikäänkuin säteili kipuja koko pääkoppaan. Tiedämmehän Iikoon, kiivaan herran! Vai jokoahan menttiin liian intiimeihin asioihin!

Kianto oli matkalla Suomalismelle, jonne veri kerta

kerran jälkeen vetää. Kyselin Turjanlinnan vaiheista ja kuulin, että uusi kurkihirsi jo on kennustalo oli aiotu pysyttää paikoillaan. Tämän jälleenyhtä suoraviivaisten piirustusten mukaan kuin muukin uutistalot nykyaikana, mutta sehän ei tietenkään tyydyttänyt taiteilijaa. Ja monien mukien, kirjeitten ja hakemusten jälkeen sai kruununtorppari Kianto, kuten hän myös joskus on itseään karasteerannut, tahonsa perille: Rakennukseen tulee kuin tuleekin kotoisa uloke (vai miksi häntä kutsuisi), jonka pohjapiirroksen I. K. piirsi luultavasti tupakkalaatikon kanteen. Kuinkas Eino Railo toteaakaan muistelmaromaanisaa ”Mennyt kesä”, että tupakkilaatikoita kautta vuosikymmenien ovat palvelleet ihmisten mieluisimpien haaveitten, omien kotien, kesä- ja kalamajojen, pohjapiirrosten koekenttinä.

Siellähän ahertaa Suomalismen Teräväniemessään myös Vanha Postineiti, kirjailijamme iäkäs sisar, ihmeellinen vanha tää, joka yksin on jaksanut palata kerta kerran jälkeen häviöttyyn kotiinsa, niin tarkoin häviöttyyn, että siellä viimeksikään ei ollut jäljellä muuta kuin seinät. Kaikki irtain veneitä myöten oli tallautunut kahden sodan ja kahden vieraan armeijan jalkoihin.

Pitkästä aikaa on siis Kian-

non kädestä ja koneesta ilmentynyt uutuus, tuo jo mainittu ”Poika maailman kylillä”. Ja siitä oli kirjailija vihainen, kun ei hän vielä ollut kustantajaltaan saanut kappaleetakaan teoksestaan. (Rajansa kait lie postinkin hakeutumiskyvyllä!) Rahalla ostamalla oli hän mukanaan olevan kappaleensakin oululaisesta kirjakaupasta hankkinut ja sitä selaillen juteltiin muista suunnitelmista, joihin sisältyy mm. ”Moskovan maiseri”, jonka korehtuurit kuuluvat ajavan kiertolaista takaa. Joten kyllä vanhuus vielä on kaukana tästä mestarista, vaikka tukka ja pukinparta ovatkin valkoiset, vaikka ne vietävän hampaat ovat aiheuttaneet tavallisuudesta poikkeavan laihtumisen ja vaikka varsi hituisen jo painuukin, sen verran kuin vanhalle herralle kuuluu. Kuinkas se veli Kikkalainen kevät-Kaltiossa kirjoittikaan: ”Sitäpaitsi Ilmari Kianto ei ole luovana kirjailijana vieläkään mennyttä miestä” — viittaus äskeisiin teoksiin —, ”puhumatta siitä, mitä hänen kynästään on jatkuvasti lähtenyt”. — Mainitut teokset kun ovat vanhoja käsikirjoituksia, mutta mitä vielä uutta mielikuviutus olleista ja menneistä muovannee!

Terve ja terve käymään Turjanlinnassa! —

P a n u.